

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HOÁ HÀ NỘI
KHOA QUẢN LÝ VĂN HOÁ-NGHỆ THUẬT

-----✎📖✎-----

TẠ THU SA

KHOÁ LUẬN TỐT NGHIỆP CỬ NHÂN VĂN HOÁ
CHUYÊN NGÀNH QUẢN LÝ VĂN HOÁ

ĐỀ TÀI:

**CÔNG TÁC QUẢN LÝ DI TÍCH VÀ PHÁT TRIỂN
DU LỊCH Ở ĐỀN NGỌC SƠN - HOÀN KIẾM - HÀ NỘI**

GVHD	: Ths. Phạm Bích Huyền
SVTH	: Tạ Thu Sa
Lớp	: QLVH 8B
Khoá học	: 2007 - 2011

HÀ NỘI: 2011

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	2
CHƯƠNG 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN CHO CÔNG TÁC QUẢN LÝ DI TÍCH VÀ PHÁT TRIỂN DU LỊCH.....	6
1.1 Các khái niệm.....	6
1.1.1 Khái niệm về quản lý	6
1.1.2 Khái niệm Di sản văn hoá	7
1.1.3 Khái niệm quản lý di sản văn hoá	8
1.1.4 Khái niệm du lịch:.....	8
1.2 Những vấn đề chung về quản lý di sản văn hoá và phát triển du lịch ở Việt Nam.	12
1.2.1 Mối quan hệ giữa quản lý di sản văn hoá và phát triển du lịch.	12
1.2.2 Quan điểm của nhà nước về quản lý di sản văn hoá, bên cạnh đó phát triển du lịch.....	19
1.2.3. Cơ quan quản lý nhà nước về di sản văn hóa và du lịch.....	22
CHƯƠNG 2: THỰC TRẠNG QUẢN LÝ DI TÍCH VÀ PHÁT TRIỂN DU LỊCH Ở ĐỀN NGỌC SƠN- HOÀN KIẾM - HÀ NỘI.	33
2.1 Khái quát về di tích.....	33
2.1.1 Vị trí địa lý, cảnh quan đền Ngọc Sơn trong cụm di tích Hồ Gươm.....	33
2.1.2 Lịch sử hình thành và quá trình phát triển.....	34
2.1.3. Kiến trúc và cấu trúc khu di tích.....	37
2.1.4 Vai trò tín ngưỡng tâm linh của đền Ngọc Sơn.....	1
2.1.5 Giá trị hiện vật trong đền Ngọc Sơn.	4
2.1.6 Truyền thống lịch sử.....	7
2.2. Phân tích, đánh giá thực trạng quản lý bảo vệ, tôn tạo và phát triển di tích.	10
2.2.1. Thực trạng quản lý di tích	10
2.2.1.1 Đội ngũ những người phục vụ đền Ngọc Sơn	50
2.2.1.2 Công tác tu bổ, bảo tồn di tích	51
2.2.1.3 Cơ sở vật chất của Đền	51
2.2.1.4 Công tác bảo vệ môi trường	53
2.2.2 Thực trạng phát triển du lịch tại di tích.	14
2.2.2.1. Các loại hình du lịch.....	54
2.2.2.2. Số lượng khách du lịch.....	55

2.2.2.3. Các hoạt động dịch vụ phục vụ du khách	56
2.2.2.4. Xe điện phục vụ khách du lịch	57
2.3 So sánh thực trạng quản lý di sản và phát triển du lịch tại một số di tích.....	20
2.3.1 Di tích lịch sử Đền thờ Hai Bà Trưng.	20
2.3.2 Di tích lịch sử Gò Đống Đa.....	23
CHƯƠNG 3: GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ QUẢN LÝ DI TÍCH VÀ PHÁT TRIỂN DU LỊCH Ở ĐỀN NGỌC SƠN – HOÀN KIẾM – HÀ NỘI.....	25
3.1. Nâng cao trình độ quản lý và chất lượng nguồn nhân lực.	25
3.2 Nâng cao tính tự quản của nhân dân trong vấn đề quản lý, bảo vệ khu di tích và phát triển du lịch.....	26
3.3 Giải pháp về đầu tư nguồn kinh phí cơ sở vật chất.....	26
3.4 Giải pháp về tu bổ, tôn tạo di tích.	27
3.5 Tăng cường quảng bá du lịch	28
3.6. Quản lý các hoạt động dịch vụ, môi trường.	29
KẾT LUẬN.....	77
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	79
PHỤ LỤC.....	80

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài:

Lịch sử đã để lại cho dân tộc ta nhiều di sản văn hoá quý báu, đặc biệt là hệ thống di tích lịch sử văn hoá với các Đình, Chùa, Miếu, Lăng, Thành, các công trình kiến trúc. Mỗi một công trình không chỉ đơn thuần là sản phẩm được kết tinh từ trí tuệ, bàn tay tài hoa, khéo léo của bao thế hệ cha ông, mà đó còn là nguồn tư liệu sống, là minh chứng vật chất phản ánh quá trình lao động sáng tạo, đoàn kết đấu tranh chống giặc ngoại xâm và sự xâm lăng văn hoá trong suốt chiều dài dựng nước và giữ nước của dân tộc ta. Đó là tài sản vô giá, là bộ phận quan trọng hợp thành nền văn hoá Việt Nam giàu bản sắc dân tộc. Đồng thời là một bộ phận của di sản văn hoá nhân loại.

Vì vậy, di sản văn hoá nói chung, di tích lịch sử văn hoá nói riêng cần được lưu giữ, bảo tồn và phát huy các giá trị để các thế hệ tiếp nối hiểu sâu sắc hơn về tổ tiên, cội nguồn, truyền thống lịch sử, văn hoá của dân tộc. Từ đó có ý thức trân trọng, phát huy những giá trị tốt đẹp, ý thức trách nhiệm của mình với quê hương, đất nước. Ngày nay, khi đất nước bước vào thời kỳ hội nhập quốc tế sâu rộng, đời sống vật chất và tinh thần người dân ngày càng nâng cao. Nhu cầu tìm hiểu, khám phá những bí ẩn, truyền thuyết, tìm về thế giới tâm linh cũng dần tăng lên. Theo đó vấn đề bảo vệ di sản văn hoá, giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc có ý nghĩa quan trọng trong phát triển kinh tế xã hội, góp phần là cầu nối trong việc giao lưu văn hoá quốc tế. Tuy nhiên, hiện nay phần lớn các di tích đang xuống cấp một cách trầm trọng, các di tích bị đổ nát, các cổ vật bị đem ra nước ngoài, các lễ hội dần mất đi truyền thống vốn có... gây thất thoát cho tài sản lịch sử và mất đi những truyền thống quý báu của văn hoá Việt Nam. Do đó, vấn đề về bảo vệ di sản văn hoá nói chung và quản lý di tích với phát triển du lịch nói riêng đang được đặt ra hết sức cấp thiết.

Xuất phát từ thực tiễn quản lý ở nước ta còn nhiều hạn chế, đội ngũ nhân viên quản lý chưa nhiều, trình độ quản lý chưa cao, hơn nữa cùng với sự bào mòn huỷ hoại theo thời gian, các di tích bị xuống cấp và lấn chiếm. Trong nhiều năm qua, Đảng và Nhà nước ta đã quan tâm trong việc xây dựng đội ngũ quản lý, tuy nhiên do điều kiện thực tế hết sức phức tạp nên còn nhiều hạn chế. Do đó, vấn đề quản lý di tích và phát triển du lịch là rất quan trọng. Nó không chỉ góp phần giữ nét cổ kính, thiêng liêng của các di tích như nó vốn có mà còn tạo ra tâm lý thoải mái cho du khách khi đến tham quan di tích.

Di tích đền Ngọc Sơn là một di tích lịch sử danh thắng, một di tích kiến trúc nghệ thuật nằm trong quần thể di tích Hồ Gươm thuộc quận Hoàn Kiếm - Hà Nội. Đền Ngọc Sơn được đánh giá là một ngôi đền kiến trúc mới, song đền là một điển hình về không gian và tạo tác kiến trúc. Sự kết hợp giữa đền và hồ đã tạo thành một tổng thể kiến trúc Thiên - Nhân hợp nhất, tạo vẻ cổ kính, hài hoà, đăng đối cho đền và hồ, gợi nên những cảm giác chan hoà giữa con người và thiên nhiên. Vào những ngày thường và nhất là những ngày lễ, ngày rằm... đông đảo người dân và du khách đến đền để được chiêm ngưỡng, để được thoả mãn về nhu cầu tâm linh trong mỗi người. Tuy nhiên, vấn đề công tác quản lý di tích và phát triển du lịch còn gặp nhiều khó khăn, nhiều vấn đề đang được đặt ra và cần giải quyết.

Là sinh viên khoa Quản lý Văn hoá - Nghệ thuật trường Đại học Văn hoá - Hà Nội qua bốn năm học tại trường tôi đã được học nhiều kiến thức về văn hoá cũng như các kiến thức chuyên ngành Quản lý. Vì vậy, tôi mong muốn sẽ được góp phần nhỏ bé vào việc tìm hiểu những mặt tích cực và hạn chế di tích đền Ngọc Sơn để có thêm kinh nghiệm thực tế trong quản lý di sản văn hoá và thu hút ngày càng nhiều sự quan tâm, tìm hiểu và tham quan di tích của du khách trong và ngoài nước.

Từ những lý do trên tôi đã chọn cho mình đề tài: “***Công tác Quản lý di tích và phát triển du lịch ở đền Ngọc Sơn - Hoàn Kiếm - Hà Nội***” làm đề tài Khoá luận tốt nghiệp của mình.

2. Mục đích

Khoá luận nhằm nêu được tiềm năng văn hoá của di tích đền Ngọc Sơn - Hoàn Kiếm - Hà Nội. Đồng thời đưa ra một số đề xuất nhằm quản lý di tích hiệu quả và tăng sức hút khách du lịch đến với đền Ngọc Sơn.

3. Nhiệm vụ

- Mô tả hiện trạng di tích.
- Làm rõ những giá trị văn hoá và tầm quan trọng của di tích đền Ngọc Sơn trong đời sống người dân.
- Khảo sát, phân tích, đánh giá hoạt động quản lý di tích và phát triển du lịch tại đền.
- Nêu được một số giải pháp khả thi nhằm khai thác các giá trị văn hoá, bảo tồn di tích và phát triển du lịch.

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

Đề tài đề cập đến công tác quản lý di tích và phát triển du lịch ở đền Ngọc Sơn. Tập trung làm sáng tỏ vấn đề quản lý ở di tích với nhiều lĩnh vực: di vật, kết cấu kiến trúc, tín ngưỡng sinh hoạt dân gian và phát triển du lịch ở di tích đền Ngọc Sơn trong những năm gần đây.

5. Phương pháp nghiên cứu:

Để hoàn thành khoá luận em đã sử dụng các phương pháp:

- Khảo sát thực tế
- Mô tả
- Nghiên cứu tài liệu
- Phỏng vấn
- So sánh đối chiếu

6. Bố cục : Khoá luận chia thành các chương chính

Chương I: Cơ sở lí luận về công tác quản lý di tích và phát triển du lịch.

Chương II: Thực trạng công tác quản lý di tích và phát triển du lịch ở đền Ngọc Sơn - Hoàn Kiếm - Hà Nội.

Chương III: Giải pháp nâng cao hiệu quả quản lý di tích và phát triển du lịch ở đền Ngọc Sơn - Hoàn Kiếm - Hà Nội.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

10. Nguyễn Vinh Phúc, “Hồ Hoàn Kiếm và Đền Ngọc Sơn”, NXB Hà Nội - 2009
11. Lê Hồng Lý (chủ biên), Giáo trình quản lý di sản văn hóa với phát triển du lịch - NXB Đại học Quốc gia Hà Nội
12. Nguyễn Minh Tuệ (Chủ biên), Địa lý du lịch Việt Nam, NXB Giáo dục Việt Nam.
13. “Luật di sản văn hóa” NXB Chính trị Quốc gia.
14. Luật du lịch Việt Nam, Thông qua 14/06/2005.
15. Lê Thu Thủy, Đền Mẫu - Thị xã Hưng Yên với việc phát triển du lịch Văn hóa - Khóa luận tốt nghiệp.
16. Trần Nhoãn, Tổng quan du lịch, NXB Văn hóa thông tin, Hà Nội 2005.
17. Đặng Thị Thu Giang, Công tác quản lý di tích và lễ hội chùa Thầy xã Sài Sơn, huyện Quốc Oai, Hà Nội, Tiểu luận.
18. Website: <http://www.google.com.vn>